

Winsemius kritiseert VEWIN-plan

Minister Winsemius heeft onlangs gereageerd op het Tienjarenplan 1984 van de Vereniging voor Exploitanten van Waterleidingbedrijven, beter bekend als de VEWIN. Het plan geeft aan hoe de waterleidingbedrijven tot 1995 denken te voldoen aan de behoefte aan drink- en industriewater.

De VEWIN verwacht een toename in het totale landelijke waterverbruik met zo'n 25% tussen nu en 1995. Hierin zal voornamelijk worden voorzien door een verhoogde grondwateronttrekking.

door CH. VAN SCHAİK

De Minister gaat akkoord met het VEWIN-plan. Hij constateert tevreden dat de prognoses van het Tweede Tienjarenplan redelijk overeen komen met die uit het Tweede Structuurschema Drink- en Industriewatervoorziening, dat vorig jaar in de Tweede Kamer is aangenomen.

KRITIEK

Hij heeft echter tevens forse kritiek op het VEWIN-plan. De Minister vindt onder meer dat de prognoses te weinig onderbouwd zijn. Dit komt omdat de prognoses slechts verkregen zijn door extrapolatie van de historische ontwikkeling van het waterverbruik. Bovendien gaat het VEWIN-plan uit van verouderde gegevens. De Minister vraagt de VEWIN om een betere analyse van het verloop van het waterverbruik in verleden en toekomst. Ook wil de Minister dat de provincies meer bij de opstelling van komende VEWIN-plannen worden betrokken.

De Stichting Duinbehoud kan zich in deze kritiek geheel vinden. Vooral een kritische en gespecificeerde onderbouwing van de factoren die het waterverbruik bepalen, is noodzakelijk om een verantwoorde schatting van het toekomstig verbruik te kunnen maken.

In vergelijking met het eerste Tienjarenplan ligt de raming van het waterverbruik een stuk lager. Toch is de nieuwe prognose bepaald hoog te noemen, zelfs indien men rekening houdt met een weer oplevende economie. Men moet hierbij bedenken dat er in de planning al een overcapaciteit is inbegrepen (van 10 à 20%), die bedoeld is om onverwachte ontwikkelingen in bijvoorbeeld de economische sektor tegemoet te kunnen treden.

DUINEN

De VEWIN wil in de toename van het waterverbruik in het duingebied voorzien door benutting van de aanwezige capaciteiten, winning met behulp van diepinfiltratie (tot zo'n 19 mln m³/jaar) en een uitbreiding van de capaciteit aan oppervlakte-infiltratie in het Solleveld. Dit laatste is inmiddels gerealiseerd (zie DUIN 86/1). De VEWIN wil de grondwaterwinning in de Kennemerduinen terugbrengen van 9,4 naar 5,2 mln m³/jaar. Elders in de duinen zal de hoeveelheid gewonnen grondwater volgens het Tienjarenplan echter dezelfde moeten blijven.

De vermindering van de grondwaterwinning en de beperkte uitbreiding van oppervlakte-infiltratie zijn gunstige aspecten in het VEWIN-plan. Overwegingen van natuur en landschap spelen hierin zeker een rol. De Stichting Duinbehoud bepleit echter een sterkere terugdringing van de grondwaterwinning en een aanzienlijke beperking van de oppervlakte-infiltratie.

PROVINCIES

De Stichting staat hierin bepaald niet alleen. Ook de provincies staan beperking van de waterwinning in de duinen voor. Zij gaan hierin, als verantwoordelijke instanties voor bescherming en herstel van natuur en landschap, verder dan de VEWIN. Zuid-Holland wil een beperking van de winning door oppervlakte-infiltratie met 6 mln m³/jaar (totaal nu 66 mln m³/jaar). Noord-Holland gaat in de beperking van de grondwaterwinning in de Kennemerduinen duidelijk verder dan de VEWIN (naar 2 mln m³/jaar).

Interessant is de mening van de Minister over uitbreiding van de oppervlakte-infiltratie binnen de mogelijkheden die de huidige vergunningen nog bieden. Hij wil deze niet direkt tegengaan, maar

vereist wel dat dergelijke uitbreidingen, zolang als mogelijk en verantwoord is, moeten worden uitgesteld.

De Minister verlangt dat de VEWIN de lokaties aangeeft waar oppervlakte-infiltratie kan worden teruggedrongen. Helaas wil hij "een eerste indicatie" hiervan pas in het volgende Tienjarenplan(!) zien. Ook hierin wil bijv. de provincie Zuid-Holland verder gaan door beperking van de oppervlakte-infiltratie reeds in 1990 met enkele miljoenen m³/jaar te realiseren.

BUITEN DE DUINEN

De Stichting Duinbehoud acht diepinfiltratie een goed alternatief voor oppervlakte-infiltratie, indien andere alternatieven onhaalbaar zijn. Daarbij is dan wel een vergaande voorzuivering noodzakelijk en dient de lokatiekeuze en landschappelijke inpassing zeer zorgvuldig te gebeuren. Lokaties voor diepinfiltratie zouden echter vooral gezocht moeten worden buiten het duingebied. Mogelijkheden hiertoe zijn in voldoende mate voorhanden, zoals in West-Friesland in de vorm van een zoetwaterbel. Ook kan diepinfiltratie worden toegepast in (voormalige) cultuurgronden die tegen de binnenduinstrand dan wel elders gelegen zijn.

Men moet er echter sterk voor waken dat duingebieden waar op den duur geen water meer gewonnen wordt, beschermd blijven tegen ongewenste ontwikkelingen vanuit gemeenten, projektontwikkelaars e.d. Juist de combinatie van verantwoordelijkheden binnen het huidige ministerie van Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer biedt goede mogelijkheden voor planologische bescherming. Ook toepassing van de Natuurbeschermingswet kan een gebied extra bescherming geven.

DERDE PLAN

De VEWIN zal binnenkort reeds starten met de voorbereidingen voor het Derde Tienjarenplan. Indien de aanbevelingen van de Minister door de VEWIN worden opgevolgd en bovendien de provincies meer te zeggen krijgen over de inhoud van komend plan, zou dit ten aanzien van natuur en landschap aanzienlijk gunstiger kunnen uitvallen dan het huidige.